

Vi Mänikor

Nr 2 2000

Pris: 40 kr

Årgång 53

Grön fest!

Kvinnor i glesbygd

De hängdas revolution

I frihetens namn

Hur jag upplevde den sexuella revolutionen

AV FIL. DR. HJÖRDIS LEVIN

"VI TRODDE inte våra ögon när vi såg polisen fänga in kvinnor på gator och torg för att föra dem till läkarbesiktning." Så skriver Josephine Butler, en av Storbritanniens märkligaste kvinnor, när hon berättar om den reglementerade prostitutionens införande från kontinenten till det liberala England. Nästan lika förvånade blev många av oss, som bevittnade den "sexuella revolutionens" genombrott i mitten av 1960-talet.

Plötsligt vimlade det av bilder på nakna eller halvnakna kvinnor i dags- och kvällstidningar, något som aldrig tidigare förekommit i vårt land. På så gott som alla kioskers affischtavlor satt de så kallade herrtidningarnas löpsedlar uppe. Deras "pinuppor" blev allt naknare, med bröst alltmer svällande och blickar allt villigare vartefter tiden gick. Vad de kvinnliga kunderna tyckte om denna närgångenhet brydde sig ingen om. Om en kvinna dristade sig att säga något kritiskt fick hon höra, att hon var "proud", "hämmad" och "sexualfientlig".

Den "sexuella friheten" tvingades på oss. Vi lärde oss att tåga för att inte bli psykiskt hudflängda om vi öppnade munnen i protest.

Så gjorde "liveshowerna" sin entré. De innebar att ett par hade samlag på scenen inför en gapande, mest manlig publik. Och nota bene, det ansågs självklart, att kvinnor skulle sitta bredvid och glädjas åt att deras män njöt. Svartsjuka var tabu. Man kan inte äga varandra, hette det. Alltså fick en kvinna inte bli ledsen över att sexshowen var till för hennes man, att han avsågs bli och förmodligen också blev sexuellt upphetsad av den. Det var så bra, sades det i andra sammanhang, för de äkta paren att piffa upp sitt sexualliv med lite porr på bild eller i verkligheten. Efter showen skulle alltså mannen, med porrflickan på näthinna, göra sin fru eller flickvän lycklig i sängen. I Klarakvarteren runt centralstationen i Stockholm växte också porrbutikerna upp som svampar ur jorden. De låg vägg i vägg med varandra och tillhandahöll allt från löspenisar i mastodontformat till sadistiska verktyg och bampornografi.

Hur vanligt det var med "gruppsex" vågar jag inte uttala mig om, men nog har jag hört en och annan kvinna berätta, att hon trugades av sin man att delta i "befriande" tillställningar där goda vänner träffades och hade roligt med varandras partner.

En annan sexuell stimulans som tillhandahölls svenska män var topplösa servitriser i kortkorta kjolar på lunchrestauranger. Vid sidan av kycklingbröst serverades kvinnobröst och kvinnolår. En ung kvinna lär ha avskedats för att hon vägrade arbeta med bar överkropp. Själv levde jag ganska isolerat vid den här tiden och hade inget forum där jag kunde uttrycka min ökande ilska över vad jag såg omkring mig så fort jag gick ut eller öppnade en tidning. Min umgängeskrets var ganska begränsad och den yttre omgivningen verkade fullkomligt förtrollad av kampen för sexuell frihet. Jag kunde inte begripa det där av

åtminstone två skäl. För det första tyckte jag inte att det fanns någon brist på sexuell frihet och för det andra kunde jag inte se någon frihet för kvinnan i sexuellt slaveri och kvinnoförakt. Jag skall utveckla det här lite närmare.

Sexuell frihet - traditionell och modern

I industristaden Norrköping där jag växte upp var det självklart att ungdomar som hade stadigt sällskap också hade sexuell samliv med varandra. Det var ganska vanligt att unga par blev "tvungna att gifta sig", men det var också vanligt att de inte gifte sig utan bodde kvar hemma var och en hos sina föräldrar. Under tiden paret sparade ihop till bohag bodde barnet hos den unga mamman och den unga pappan hälsade på. De gifte sig när barnet var kanske fem - sex år. Ofta gick de här äktenskapen bra. Kanske kom det ett barn till men ofta inte, för det låg ingen hög status i att ha många barn på den tiden. Alltså måste någon form av födelsekontroll ha fungerat trots att p-piller och spiral inte blev vanliga förrän efter mitten av sextitalet.

Kanske var det här mönstret inte lika vanligt överallt som just i Norrköping, beroende på att det var en fabriksstad, fri från de stränga regler som fanns på vissa håll, speciellt där bondekulturens ägandegränser var strikt uppdragna. Jämfört med många andra länder har det dock av hävd funnits en stor sexuell frihet i Sverige. Före 1734 när lagen om kyrklig vigsel stiftades gällde ett urgammalt äktenskapsmönster som gick ut på att den sexuella samlevnaden sanktionerade förhållandet mellan man och kvinna. De som låg med varandra var ett äkta par som givit varandra tro och loven. Detta gamla trolovningsmönster levde kvar parallellt med det kyrkliga mönstret långt in på 1900-talet. Prästerna hade det jobbigt att få

gamla stadiga landsbygdspar med ett flertal barn att ta ut lysning och gifta sig. Mönstret följde med inflyttningen till städerna. Det s.k. stockholmsäktenskapet blev bl.a. en utväg för kvinnor att slippa hamna under mannens lagliga husbondevælde genom vigsel. Det radikala paret Anna Bugge och Knut Wicksell vägrade gifta sig av det skälet och ingick "samvetsäktenskap" i slutet av 1880-talet. Lagen om husbondeväldet upphävdes först 1921.

I ett av trettitalets många statliga betänkanden förklaras, med tanke på de många barn som föddes utom äktenskap, att den gamla bondekulturens giftermålsmonster spritt sig till allt större befolkningsgrupper. Det kan vara en förklaring till att det inte ansågs anmärkningsvärt att unga par i Norrköping fick barn utan att vara gifta och att dessa unga kvinnor varken kände sig eller betraktades som förtappade varer. Den sexuella friheten slog i själva verket igenom under första världskriget. Då smälte det gamla trolovningsmönstret samman med den "nya moralen" och föräktenskapliga samlag blev vanligt i alla samhällsklasser.

Vad var det då för frihet som sexualliberalerna åstundade? Varför nöjde de sig inte med den frihet som fanns, när de samtidigt försäkrade, att de bara ville att en man och en kvinna som älskade varandra skulle ha rätt att ha samlag, utan att en präst hållit sin välsignade hand över dem? Ja, men det visar vår historia att svenska par alltid har haft. Människor skall ha rätt att "njuta av sex" också, sa sexliberalerna. Det fick man inte förr i tiden för då ansågs sexuell lust och samlag vara något fult som man hnylade med och skändes för.

Som forskare i sexualitetens historia har jag gått igenom hundratusentals sidor i tidningar och tidskrifter och läst igenom så gott som alla skrifter och broschyrer som kom ut under sedlighetsstriden 1880 - 1910, men jag har aldrig, säger aldrig, träffat på någon som uttalat sig på det viset. När nymalthusianen Knut Wicksell en gång hävdade, att påståendet att det var fel att använda preventivmedel måste leda till att alla samlag som inte syftade till barnavel var moraliskt förbjudna, fick han alla sina motståndare på sig. Såväl präster som filosofer och nationalekonomer hävdade frenetiskt, att den sexuella driften var en gåva från Gud som hade fortplantning som högsta målsättning, men också avsåg att vara en källa till makamas gemensamma lycka och glädje. Ett par i fruktsam ålder som "övade samlag" med varandra måste inte önska sig barn, men de måste alltid vara beredda att gemensamt ta hand om det barn som kunde bli resultatet av deras samliv. Denna åsikt framförde även radikala feminister på 1930-talet.

Sexuellt slaveri och kvinnoförakt

Den frihet som sexualliberalismen åstundade var således en total frihet från sexuallivets alla icke önskade följder. Följaktligen blev avskaffandet av allt "moraliserande" kring sexuella förhållanden, fri tillgång till säkra preventivmedel

och lagstadgad fri abort viktiga krav. Så långt var väl de flesta kvinnor med. Men de flesta kvinnor var inte med, när det gällde friheten *till* allt det som ovan beskrivits.

Själv kunde jag aldrig förstå vad det var för frihet för kvinnor att exponeras på nakenbilder i dagstidningar.

Vad var det för frihet i samlagstvång? När p-pillren kom fanns det inte längre något berättigat skäl för en kvinna att säga nej till sexuella inviter från vilken man som helst. Kvinnor skulle vara så jättegglada för, att de numera kunde ligga runt utan att bli med barn, så det fanns ingen anledning att någonsin säga nej. Skedde detta likväl, utsattes den nekande kvinnan för en skur av frågor: är du frigid, har du en annan, har du mens, vad är det för fel på dig?

Huvudargumentet mot oönskade samlag, rädslan för att bli med barn, hade fallit bort. Att kvinnor kunde ha andra skäl, exempelvis brist på lust eller attraktion eller helt enkelt något roligare att göra, var under lång tid otänkbara. När det gällde våldtäkt resonerades i egendoms-temer och med marxistisk vokabulär. Våldtäkt var endast ett brott mot patriarkatet eller faderns rätt till dottern som egendom, att överlämna i oskadat skick till en annan man. Alltså behövde en kvinnan inte känna sig skändad som kvinna, person och människa om hon blev våldtagen. Kan man tänka sig ett bättre försvar för våldtäkt framfört av sexliberala vänstermän?

Vartefter vi närmade oss sjuttitalet ökade sexualliberalernas krav. Det rös i mig när vi även fick uppleva att incest försvarades med de mest infama argument. Den rörelsen dog, som väl var vid en sexualkonferens i USA i början av 1970-talet dit incestförespråkarna vägrades tillträde, något som dessa givetvis såg som ett påbud från "mörkemän" och "sexualhatare".

Pornografin skulle släppas fri och det blev, som vi vet, fritt fram. Jag säger som Josephine Butler: "Vi trodde inte våra ögon" när vi såg vad som publicerades. Utfläta sköten, kvinnor med betsel för munnen, små barn i sexuella situationer med vuxna. Kravet på fri pornografi fördes fram i omtanke om fångar och handikappade – manliga förstås. Kvinnor som protesterade – det fanns några stycken som vågade – kallades "frigida", "hämmade" och "sexualfientliga".

Under den här tiden grundmurades enligt min mening föraktet för "moraltanter" och "moraliserande mödrar". Tidigare i vår historia ansågs det vara kvinnans uppgift att vara moralens väktare och ingjuta värde för det rätta hos sina barn och lära dem ta avstånd från det som var fel. Nu predikades det att föräldrarna, särskilt mödrarna – det var alltså dom som hade hand om barnen – inte skulle påverka sina barn och lägga hämskor på dem. De flesta kvinnor definierades nämligen som frigida och sexuellt hämmade och därför farliga för barnens utveckling. Det blev fritt fram för alla utom mödrar att påverka sina barn.

När kvinnor senare gått till angrepp mot allt det negativa

som här skildrats, har det nästan alltid skett med en ursäktande inledning: "jag är inte sexualfientlig, jag är inte puritan, men ...". Vi kvinnor har berövats självförtroendet att utan ursäkter stå rakt upp för det vi i sexuellt avseende anser rätt och riktigt.

Till kamp mot en kulturella sadismen

När jag år 1971 gick med i Grupp 8 fanns det där en stor rädsla för att bli stämplad som puritansk eller sexualfientlig. Den nya kvinnorörelsen som uppkom i slutet av 1960-talet var nämligen till skillnad från den tidiga svenska feminismen ganska nära lierad med sexualliberalismen. Den medelklassrörelse som den unga kvinnorörelsen var, ansågs ha mycket att tacka sexualliberalismen för – kampen för preventivmedlen, fri abort, rätt till sexuell njutning, rätt till samlag för vänskaps skull etc – inte gick det då att klandra!

Som väl var, och jag välsignar den dagen, gick det i alla full upp för Grupp 8 att det pågick ett våldsamt kvinnoförtryck och sexualförtryck i den heliga frihetens namn. I min bok *Testiklarnas herravälde* har jag hävdat, att det som skedde omkring mitten av sextitalet var kulmen på den kulturella sadism som jag anser började breda ut sig i slutet av 1800-talet och har marquis de Sade som sin förmästa inspirationskälla. Jag glömmar aldrig den kvällen

vi förberedde vår första attack mot FIB-Aktuellts löpsedlar. Vilken kränkning av Bonniers mot svenska folket och dess kvinnor att först köpa in gamla Folket i Bild och sedan göra den till en porttidning! Vilken lycka det var att med en burk rödfärg i handen spruta affischerna fulla! Jag lovar att jag sov gott efter den nattliga övningen.

Sedan kom protesterna och avslöjandena slag i slag mot våldtäkt, mot sexualbrottsutredningen, som påstod att kvinnor fick skylla sig själva om de blev våldtagna, mot incest och kvinnomisshandel. De helidiotiska argumenten smulades sönder: kvinnor njuter *inte* av att bli misshandlade och våldtagna. De har rätt att säga nej till samlag i vilket ögonblick som helst. Barn vill *inte* ha sexuella relationer med vuxna. Allt sådant är uttryck för perverterad njutningslystnad och manligt maktbegär.

Kampen fick resultat. Mycket av smörjan försvann, men tyvärr finns det ännu mycket kvar och mycket nytt att bekämpa. Det behövs ny glöd i kvinnorörelsen och samarbete mellan äldre kvinnor och de unga som nyligen demonstrerade på Sergels torg mot domen i rättegången mot våldtäktspojkmarna i Rissne. Framför allt måste tydligen den klassiska kampen mot den sexuella dubbelmoralen tas upp igen. Det är en hydra med många huvuden att hugga av. ●●●

Albrecht Dürer: Ungt par